

Raadsvraag (art. 37)		Gesteld door:
		GroenLinks PvdA
Datum	19 december 2024	
Onderwerp	186-2024 Raadsvragen GroenLinks en PvdA - Giftreinen	
Portefeuillehouder	College B&W	

De fractie heeft de volgende vragen:

Geachte voorzitter,

Gezondheid van onze inwoners is een belangrijk item voor zowel de PvdA als GroenLinks, onderstaande berichtgeving baart ons zorgen vooral omdat wij uitbreidingsgebieden om het bouwen van nieuwe woningen hard nodig hebben.

“Wie maakt er zich nog zorgen over giftreinen in West-Brabant? Luidden burgemeesters een paar jaar geleden nog de noodklok, inmiddels lijkt de discussie over veiligheid te zijn verdrongen door de grote behoefte aan nieuwe woningen. De komende jaren worden langs het spoor fors wat huizen bijgebouwd, terwijl het aantal goederentreinen met gevaarlijke stoffen verder toeneemt. De randen van de regelgeving worden opgezocht” aldus een artikel bij omroep Brabant van 7 december.

“Het hoeft maar één keer mis te gaan en dan is het leed niet te overzien. Dit is onverantwoord”, waarschuwt Gabriël van der Heijde. Als voortrekker van de Vereniging Alternatief Goederenspoor strijdt hij al jaren tegen de giftreinen die de West-Brabantse woonkernen doorkruisen. Hij trekt nu aan de bel over de recente plannen voor de aanleg van een spoorzone in Roosendaal en de bouw van twintig nieuwe huizen naast de spoorlijn in Oudenbosch.

Op het traject tussen Roosendaal en Lage-Zwaluwe rijden jaarlijks zo'n zeventuizend ketelwagons met LPG, ammoniak of andere giftige en explosieve stoffen over het spoor. In de Wet Basisnet Spoor is daarom een minimale veiligheidsafstand geregeld tussen de spoorlijn en de bebouwing.

Het onderzoek **Wonen langs het spoor** van het RIVM toont aan dat mensen die dicht bij het spoor wonen hinder kunnen ervaren van trillingen door goederentreinen. Ongeveer 11% van de bewoners binnen 300 meter van het spoor rapporteert ernstige hinder, wat kan leiden tot irritatie, boosheid en slaapverstoring. Het RIVM adviseert om bij toekomstig beleid rekening te houden met sociale en persoonlijke factoren, aangezien er momenteel geen of nauwelijks wetgeving is voor trillingen door treinen, terwijl dit wel invloed heeft op de gezondheid.

<https://www.rijksoverheid.nl/binaries/rijksoverheid/documenten/rapporten/2023/09/27/bijlage-rivm-rapportage-hinder-en-slaapverstoring-door-trillingen-van-treinen/bijlage-rivm-rapportage-hinder-en-slaapverstoring-door-trillingen-van-treinen.pdf>

De partij GroenLinks en PvdA hebben het voornemen om in 2025 een debat te organiseren met externe deskundigen in relatie tot onderstaand dossier.

Hierop hebben wij vooruitlopend op bovenstaand debat de volgende vragen;

1. Hoe hanteert gemeente Roosendaal, zeker richting de toekomst de relatie met toenemende ammoniaktransporten per spoor en de gezondheid van onze inwoners?
2. Hoeveel wagons met gevaarlijke stoffen zijn er de afgelopen jaar door Roosendaal vervoerd?
3. Wat is het maximale aantal wagons dat toegestaan is? En wanneer vinden deze transporten plaats? Zijn het aantal giftreinen de afgelopen jaren toegenomen (van 2014 tot 2024)?
4. Wat doet het college op dit moment om de veiligheidsrisico's van deze transporten te minimaliseren? Vind het college deze maatregelen voldoende? Graag toelichting.
5. Wordt er door het college ingezet op risicocommunicatie, zodat inwoners die wonen, werken of rondom het spoor verblijven een gevaarlijke situatie kunnen herkennen, weten wanneer ze moeten handelen en wat ze moeten doen? Zo nee, waarom niet?
6. Zijn er concrete plannen van de gemeente Roosendaal om samen met andere gemeenten de risico's en het aantal giftreinen verder te beperken? Worden er bijvoorbeeld alternatieve routes voor giftreinen onderzocht?
7. Maakt u zich ook grote zorgen over het risico dat er kan ontstaan, doordat er zoveel gevaarlijke giftreinen door onze stad rijden, vooral gezien de ambitie van het college om de komende jaren fors woningen langs het spoor te bouwen?
8. Is het college bekend met de effecten van treinverkeer op de gezondheid, zoals beschreven in het bovenstaande onderzoek van het RIVM?
9. Is het college bereid de bevindingen en aanbevelingen uit dit onderzoek mee te nemen in het beleid voor woningbouw rondom het spoor?
10. Zijn er gezondheidsklachten bekend die specifiek het gevolg zijn van de passage van gif treinen door Roosendaal?
11. Wat zijn de kansen dat er toch nog een herziening komt mbt de buisleidingenstraat met een ammoniakleiding naar aanleiding van de landelijke overheidsbeslissing? Vindt er daar nog lobby over plaats waar ook Roosendaal een rol heeft?

Partij van de Arbeid, Bernadette Zijp en Björn Rommens

GroenLinks, Chahira Mediani

Wij beantwoorden de vraag als volgt:

1) Hoe hanteert gemeente Roosendaal, zeker richting de toekomst de relatie met toenemende ammoniaktransporten per spoor en de gezondheid van onze inwoners

De vraag is niet helemaal duidelijk. We hebben meer context van de details nodig. We willen u zo goed mogelijk informeren maar op dit moment is niet geheel duidelijk wat u precies bedoelt met deze vraag.

2) Hoeveel wagons met gevaarlijke stoffen zijn er de afgelopen jaar door Roosendaal vervoerd?

De informatie over het aantal wagons met gevaarlijke stoffen die in 2024 door het centrum van Roosendaal zijn gereden, is op dit moment nog niet beschikbaar. ProRail heeft echter wél de verplichting om dit te monitoren en bekend te maken. Echter zijn de gegevens over 2024 nog niet beschikbaar. Zodra die bekend zijn, zullen wij dit met u delen.

3) Wat is het maximale aantal wagons dat toegestaan is? En wanneer vinden deze transporten plaats? Zijn het aantal giftreinen de afgelopen jaren toegenomen (van 2014 tot 2024)?

Het maximaal aantal wagons met gevaarlijke stoffen dat door het centrum van Roosendaal mag rijden, is 72.120 wagons per jaar. Dit vervoer gebeurt zoveel mogelijk op momenten dat er weinig ander spoorverkeer is, om op die manier eventuele risico's te minimaliseren.

De afgelopen 15 jaar is het totale vervoer van gevaarlijke stoffen via het spoornetwerk in Nederland redelijk stabiel gebleven. Er is dus op dit moment ook geen sprake van een grote stijging of daling in die aantallen geweest.

Wel verwachten deskundigen dat de vraag naar producten waarvoor chemische grondstoffen nodig zijn, in de toekomst zullen toenemen. Denk bijvoorbeeld aan bouwmaterialen, isolatiematerialen en duurzame brandstoffen. We onderkennen dat wanneer de invoer en productie van deze grondstoffen groeit, dit kan leiden tot een toename van het vervoer van gevaarlijke stoffen.

Zo wordt er in de media veel aandacht besteed aan de veronderstelde verviervoudiging van het aantal ammoniaktreinen. Dit is echter een veronderstelling maar wij begrijpen dat dit zorgen bij uw raad oproept. We blijven het onderwerp daarom nauw gezet volgen.

4) Wat doet het college op dit moment om de veiligheidsrisico's van deze transporten te minimaliseren? Vind het college deze maatregelen voldoende? Graag toelichting.

Wij begrijpen dat u zich zorgen maakt over de veiligheidsrisico's van het vervoer van gevaarlijke stoffen over spoor. Helaas kunnen wij hier zelf geen maatregelen voor nemen. Simpelweg omdat wij daarvoor geen bevoegdheden hebben. Het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (I&W) is verantwoordelijk voor de veiligheid rondom dit soort transporten.

Bij nieuwe ontwikkelingen langs het spoortracé moet de gemeente volgens de omgevingswet rekening houden met de veiligheidsrisico's.

5) Wordt er door het college ingezet op risicocommunicatie, zodat inwoners die wonen, werken of rondom het spoor verblijven een gevaarlijke situatie kunnen herkennen, weten wanneer ze moeten handelen en wat ze moeten doen? Zo nee, waarom niet?

Wij hebben er bewust voor gekozen om niet vooraf te communiceren over de mogelijke risico's. Bij een calamiteit met gevaarlijke stoffen wordt gewerkt met verschillende scenario's. De aanpak is immers altijd afhankelijk van de situatie van dat moment (aard van de stof, weersomstandigheden, aard van het incident etc.) Daarom steunt en vertrouwt de gemeente Roosendaal op de expertise van de Veiligheidsregio Midden en West-Brabant. Dit is ook wettelijk zo geregeld en zowel landelijk als regionaal afgesproken.

De Veiligheidsregio heeft de kennis en ervaring om in zulke situaties snel en goed op te treden. Als er iets gebeurt, zorgen zij er voor dat de omgeving op tijd en duidelijk wordt geïnformeerd over de aard van het incident, de gevolgen en handelingsperspectieven voor onze inwoners.

6) Zijn er concrete plannen van de gemeente Roosendaal om samen met andere gemeenten de risico's en het aantal giftreinen verder te beperken? Worden er bijvoorbeeld alternatieve routes voor giftreinen onderzocht?

We werken samen met andere Brabantse en Limburgse gemeenten en provincie Noord-Brabant en de VNG om het aantal transporten van gevaarlijke stoffen over spoor door steden te verminderen. Samen lobbyen wij bij het Rijk om het transport van gevaarlijke stoffen via buisleidingen uit te breiden. Vanzelfsprekend met het doel om het vervoer van gevaarlijke stoffen over het spoor veiliger te maken.

7) Maakt u zich ook grote zorgen over het risico dat er kan ontstaan, doordat er zoveel gevaarlijke giftreinen door onze stad rijden, vooral gezien de ambitie van het college om de komende jaren fors woningen langs het spoor te bouwen?

U kunt en mag erop vertrouwen dat wij ons ervan bewust zijn welke risico's dit met zich mee kan brengen. Wij zullen dan ook bij toekomstige woningbouw ontwikkelingen rond het spoor zorgvuldig onderzoeken of er sprake is van een aanvaardbaar veiligheidsrisico. We kijken daarbij ook naar de ervaringen en best-practices in andere steden, zoals Tilburg en Breda.

8) Is het college bekend met de effecten van treinverkeer op de gezondheid, zoals beschreven in het bovenstaande onderzoek van het RIVM?

Het is algemeen bekend dat trillingen en geluidsoverlast invloed kunnen hebben op het welbevinden en de gezondheid van mensen. Het is belangrijk om te weten dat de technieken die gebruikt worden om deze overlast te verminderen, steeds verder verbeterd worden, zodat de impact op de gezondheid steeds kleiner wordt.

9) Is het college bereid de bevindingen en aanbevelingen uit dit onderzoek mee te nemen in het beleid voor woningbouw rondom het spoor?

Volgens de Omgevingswet zijn wij steeds verplicht een integrale afweging te maken bij ruimtelijke ontwikkelingen. Hierbij horen ook de onderwerpen 'gezondheid' en 'veiligheid'. Er worden adviezen ingewonnen bij de GGD en de Veiligheidsregio.

10) Zijn er gezondheidsklachten bekend die specifiek het gevolg zijn van de passage van giftreinen door Roosendaal?

Er zijn geen gezondheidsklachten bekend die specifiek het gevolg zijn van de passage van transporten met gevaarlijke stoffen door Roosendaal.

11) Wat zijn de kansen dat er toch nog een herziening komt mbt de buisleidingenstraat met een ammoniakleiding naar aanleiding van de landelijke overheidsbeslissing? Vindt er daar nog lobby over plaats waar ook Roosendaal een rol heeft?

De provincie Noord-Brabant riep in een brief van 24 november 2024 minister Hermans (Klimaat en Groene Groei) op om het vervoer van gevaarlijke stoffen via buisleidingen proactief op te pakken. Minister Hermans is de verantwoordelijk minister voor het project Delta Rhine Corridor, waarin plannen liggen om meerdere buisleidingen en elektriciteitskabels aan te leggen van Rotterdam naar Limburg en Duitsland. Wij zullen de lobby samen met de Brabantse en Limburgse gemeenten over dit onderwerp gezamenlijk blijven voortzetten.

Wij vertrouwen erop U hiermede voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van Roosendaal,

De secretaris,

De burgemeester,

